

Middeleeuwse tapijtreeks inspireerde Berkman & Janssens

SPROOKJESACHTIGE TEGELVLOER BIJ RING A10

door PAOLA VAN DE VELDE

AMSTERDAM, vrijdag
Margot Berkman en Eline Janssens kregen het warm en koud tegelijk toen ze vorig jaar in het Parijse Musée de Cluny de laatmiddeleeuwse tapijtreeks 'La dame à la licorne' (de dame met de eenhoorn) zagen. „Die overweldigende schoonheid en de liefde voor het detail, die uit dit kunstwerk spreekt, is uniek. Ik krijg gewoon weer kippenvel nu ik erover praat”, verzucht Berkman. Het kunstenaarsduo was zo onder de indruk van het tapisserie dat de vijf zintuigen van de mens (het zicht, de tast, de reuk, het gehoor en de smaak) verbeeldt, dat zij de eeuwenoude tapijtreeks als uitgangspunt namen voor hun nieuwste werk: een tegelvloer van veertig bij zestien meter voor het fonkelnieuwe Gulden Winkelplein dat dit najaar in de Amsterdamse wijk Bos en Lommer opent.

De eenhoorn, het prachtig witte fabeldier dat in de Middeleeuwen nog de maagdelijkheid van Maria symboliseerde, maar tegenwoordig vooral bekend is uit de populaire Harry Potter-boeken, zoekt men tevergeefs in het tegeltableau, waaraan Berkman en Janssens

■ Eline Janssens (links) en Margot Berkman bij hun tegelvloer in het Gulden Winkelplein.

FOTO:
HANS
PETERS

onlangs de laatste hand legden. „Alleen de titel 'Les dames et la licorne' verwijst nog naar onze inspiratiebron”, zeggen ze. „We vonden de eenhoorn te zeer beladen, daarom hebben we naar herkenbare, andere dieren gezocht, die overigens wel de rankheid en elegantie van de eenhoorn moesten hebben. Zo zijn we op zwanen, herten, hazen en op kleiner formaat het musje uitgekomen.

Omdat aan het Gulden Win-

kelplein, langs de A10, een Marokkaanse en Turkse markt gevestigd wordt en in de buurt veel alloctonen wonen, lag het voor de hand om iets te doen met de islamitische tegelkunst en mozaïeken. Maar dat vonden wij toch te voorspelbaar”, vervolgt Berkman. „Wel hebben we gezocht naar een sprookjesachtige vertaling van het verlangen om elders te zijn, een beeld dat past bij de verhalen uit duizend-en-één-

nacht. De mensen die straks over ons tegeltableau lopen, zijn onderweg van a naar b. Ze gaan boodschappen doen of zijn op weg naar huis. Wij hopen dat ze hun pas vertragen om ons werk te bekijken en zo ontdekken dat niet alleen de eindbestemming, maar ook de weg ernaar toe interessant is”, vult Janssens aan.

Het Utrechtse kunstenaarsduo, dat bekendstaat om zijn keramische kunstwerken

voor de openbare ruimte en eerder al o.a. het metrostation Delfshaven, zeven fietstunnels in Utrecht en de entree van het Winkelcentrum St. Joris te Amersfoort decoreerde, koos expres voor de kleurstelling blauwwit met een vleugje lentegroen. „Het blauw en wit verwijst natuurlijk naar de typisch Hollandse traditie van het Delfts blauwe aardewerk”, zegt Berkman. Opvallend is dat de tegels die zij voor deze opdracht van AM Vastgoed, de bouwer van het Gulden Winkelplein, gebruiken een zacht, poederachtig uiterlijk hebben. „Net alsof er een vloepapier over ligt”, knikken ze. „Samen met de Duitse fabriek die deze tegels vervaardigt, hebben wij een patent aangevraagd op de door ons uitgevonden zeefdrukmethode om deze stroeve vloertegels te kunnen decoreren. Voorheen was dat namelijk niet mogelijk.”

Eigentijds

Dieren (uit volksverhalen en fabels uit diverse culturen) spelen ook een hoofdrol in de zogenaamde Sprookjestunnel aan de Amsterdamse Leeuwendalersweg. Deze fiets- en voetgangerstunnel, die onder de Ring A10 doorloopt, wordt

binnenkort eveneens door Berkman & Janssens gedecoreerd met keramische tegels. De patronen, waarin onder meer kraanvogels, pauwen, hazen en musjes te herkennen zijn, doen denken aan de beeldtaal van de verluchte handschriften uit de middeleeuwen. „Wij houden van de heldere beeldtaal van de Middeleeuwen. Van de humor die dikwijls uit dat werk spreekt en de platte perspectiefloosheid. Toch is ons werk ook heel eigentijds. Juist ook omdat wij de versierdrijf van de Middeleeuwen combineren met de moderne knipsels van bijvoorbeeld Matisse of David Hockney. Uiteindelijk hopen we zo op een eigen beeldtaal uit te komen die naast helder, ook poëtisch is.”

De twee kunstenaressen, die met hun vrolijke, speelse ontwerpen tevens willen bijdragen aan de veiligheid op straat, nemen ook deel aan de tentoonstelling 'Tegels van Kunstenaars' in het Cultureel Centrum Corrosia in Almere Haven. De expositie die tot en met 9 augustus is te zien, werd samengesteld door Christian Wisse. Deze keramiste selecteerde verder werk van Jan Cremer, Christie van der haak, Babs Haenen, Marien Schouten en Ted Noten.